3MICT

Засідання четверте, вечірнє (Вівторок, 10 вересня 2019 року)

Заява фракції «Європейська солідарність»	3
Прийняття у першому читанні за основу із скороченням наполовину строків підготовки до другого читання проектів законів:	
«Про внесення змін до деяких законодавчих	
актів України щодо вдосконалення охорони	
прав на компонування напівпровідникових виробів»	4
вироотв»	4
«Про внесення змін до Закону України	
про застосування реєстраторів розрахункових	
операцій у сфері торгівлі, громадського	
харчування та послуг» щодо детінізації	
розрахунків у сфері торгівлі і послуг»	9
«Про внесення змін до Податкового кодексу	
України щодо детінізації розрахунків	
у сфері торгівлі і послуг»	18
O	
Оголошення заяв народних депутатів України	27
щодо голосування	27
Прийняття у першому читанні за основу із	
скороченням наполовину строків підготовки	
до другого читання проектів законів:	
«Про внесення змін до деяких законодавчих	
актів України щодо першочергових	
заходів із реформи органів прокуратури»	28
«Про внесення змін до деяких законів	
України щодо перезавантаження влади»	39

«Про внесення змін до Регламенту	
Верховної Ради України щодо протидії	
зловживанням прав народних депутатів	
у ході законодавчої процедури»	48
«Про внесення змін до деяких законів	
України у сфері використання ядерної енергії»	60

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ ЧЕТВЕРТЕ

Зал засідань Верховної Ради України 10 вересня 2019 року, 16 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, заходьте, будь ласка, до сесійного залу, займайте робочі місця. Звертаюся до керівників фракцій та Апарату з проханням забезпечити присутність народних депутатів у залі.

Шановні колеги! Керуючись пунктом 15 частини першої статті 27 Регламенту Верховної Ради України, дві депутатські фракції просять перерву в пленарному засіданні Верховної Ради України замінити виступом від...

Колеги, усі зайшли до сесійного залу? Прошу народних депутатів України підготуватися до реєстрації. Будь ласка, розмістіть свої картки. Отже, реєструємося.

У сесійному залі зареєструвалися 352 народні депутати. Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується відкритим.

Шановні народні депутати, надійшла заява від двох фракцій з вимогою перерви, але вони просять замінити її виступом. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Яни Зінкевич.

ЗІНКЕВИЧ Я.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Сьогодні наша фракція розіслала проект постанови про створення спеціальної комісії у справах ветеранів. Нагадую, це рішення було прийнято спільно на засіданні Підготовчої депутатської групи. Шановні колеги, просимо якомога швидше подати до складу комісії кандидатури представників, з тим щоб ми могли розпочати нашу роботу та включити проект постанови до порядку денного для голосування.

дякую.			

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати, продовжуємо нашу роботу. Наступним питанням у порядку денному стоїть проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів» (№ 1062). Пропонується розглянути зазначений законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати та голосувати.

((3a)) - 227.

Рішення прийнято.

До доповіді запрошується народний депутат України Підласа Роксолана Андріївна.

ПІДЛАСА Р.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! У законопроекті № 1062 пропонується вдосконалити охорону прав інтелектуальної власності на напівпровідникові вироби. До найвідоміших широкому загалу напівпровідникових виробів належать інтегральні мікросхеми, світлодіоди, транзистори і таке інше. Скомпонувати інтегральну мікросхему з різних елементів — це інтелектуальна праця, результати якої мають бути захищені державою, як і будь-яке право власності. Як відомо, інтегральні мікросхеми використовуються під час виробництва будь-яких електронних приладів. Тож розвиток виробництва власної електроніки та винахідництва в Україні неможливий без захисту права на ексклюзивне комерційне використання результатів розробки. Саме це захищає право інтелектуальної власності та законопроект № 1062.

Отже, пропонуємо закріпити у законодавстві, що право на ексклюзивне комерційне використання розроблених мікросхем триватиме 10 років з моменту першого використання виробу на комерційній основі. Дозволити використовувати напівпровідникові вироби, зокрема мікросхеми, для аналізу та вивчення концепції без комерційного використання. Це сприятиме розвитку інноваційної діяльності та технічної освіти. Спростити умови подання заявки на реєстрацію виробу та дозволити подавати їх у електронній формі, тому що наша мета — спрощення життя для бізнесу та винахідників. Ефективний захист права інтелектуальної власності на комерційні розробки — це основа

для розвитку винахідництва та залучення інвестицій в Україну. Прошу підтримати законопроект № 1062.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Роксолано Андріївно.

Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань економічного розвитку Наталусі Дмитру Андрійовичу.

НАТАЛУХА Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Мої вітання, шановний Голово, шановні колеги! Комітет з питань економічного розвитку на засіданні 6 вересня розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів» (№ 1062) і дійшов таких висновків.

Що таке інтегральні мікросхеми і навіщо вони, моя колега розкрила доволі предметно. Але треба зазначити, що захист інтелектуальної власності в країні, яка має на меті індустріалізуватися, створити 1 мільйон робочих місць, забезпечити високотехнологічний експорт, це надзвичайно важливо. Нам потрібно підтримати цей законопроект, щоб забезпечити права інтелектуальної власності виробників відповідних мікросхем.

За результатами обговорення народні депутати України — члени комітету ухвалили рішення внести законопроект № 1062 на розгляд Верховної Ради України та прийняти його в першому читанні за основу та в цілому з техніко-юридичним доопрацюванням.

Звертаємо увагу, що Головне науково-експертне управління Апарату Верховної Ради України у своєму висновку зазначає, що за результатами розгляду законопроект може бути прийнятий в першому читанні за основу з урахуванням висловлених зауважень та пропозицій. Комітет з питань антикорупційної політики у своєму висновку зазначає, що в законопроекті не виявлено корупціогенних факторів. Відповідно цей документ відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Отже, прохання його підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дмитре Андрійовичу.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два – за, два – проти.

Слово надається Євгенію Володимировичу Шевченку, фракція політичної партії «Слуга народу».

ШЕВЧЕНКО Є.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 76, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги, прошу підтримати цей законопроект, оскільки він гармонізує законодавство України із законодавством Європейського Союзу. Тож під час вирішення питань, пов'язаних з кредитуванням, співпрацею, нам буде легше представляти свої інтереси на міжнародному рівні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Ніна Петрівна Южаніна, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЮЖАНІНА Н.П., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую, пане Голово. Прошу передати слово Миколі Княжицькому.

Микола Княжицький, фракція політичної партії «Європейська солідарність», з трибуни.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Європейська солідарність»). Шановні колеги! Хочу наголосити, що цей законопроект входить до переліку тих зобов'язань, які взяла на себе Україна, задекларувавши намір рухатися до членства в Європейському Союзі, і попереду ще багато таких законопроектів. Проте положення цього законопроекту аналогічні положенням перехідного проекту № 0899, внесеного Кабінетом Міністрів до Верховної Ради України восьмого скликання, і доопрацьованого Комітетом з питань освіти і науки під керівництвом Співаковського.

Тобто відповідно до Регламенту законопроект № 1062 не мав бути зареєстрований, а народні депутати повинні були продовжити роботу над законопроектом № 0899. Взагалі гострість цієї проблематики (треба для себе розуміти), через яку Президент визнав цей законопроект невідкладним, є певною мірою дискусійною. У проекті пропонується вдосконалити процес реєстрації топографії інтегральних мікросхем. До того ж на сьогодні зареєстровано 13 таких топографій, остання з яких реєструвалася у 2012 році.

Тобто в принципі такого явища, яке ми вдосконалюємо, не існує. Законопроект носить суто технічний характер, здебільшого стосується заміни застарілої термінології актуальнішою імплементацією норм з Угоди про асоціацію до національного законодавства. Тож ми будемо його підтримувати в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Альоні Іванівні Шкрум, фракція політичної партії «Батьківщина».

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Прошу передати слово Вадиму Івченку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Вадим Євгенович Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Колеги, погоджуюся, що це суто технічний законопроект, який фактично розроблений відповідно до підрозділу 6 «Топографії напівпровідникових продуктів» Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Насамперед положення проекту щодо терміну дій охорони відтворюють текст статті 227 цієї угоди.

Зокрема, у законопроекті передбачається затвердити центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері інтелектуальної власності, і положення про представників у справах інтелектуальної власності так званих патентних повірених. Також передбачається можливість подання заявки на реєстрацію на компонування в електронній формі з використанням, зокрема, електронного підпису. Проте цей проект містить ряд редакційних недоліків, які можуть ускладнити його практичну реалізацію, зокрема щодо збору за виправлення помилок у реєстрі.

Звичайно, ми вноситимемо пропозиції, щоб на практиці цей законопроект працював і з практичної точкою зору допомагав тим, хто займається у сфері інтелектуальної власності.

Фракція політичної партії «Батьківщина» підтримає даний законопроект у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово для виступу «проти» надається Олександру Сергійовичу Колтуновичу, фракція «Опозиційна платформа — За життя».

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Вельмишановний пане Голово! Шановні народні депутати! Дійсно, на засіданні Комітету з питань економічного розвитку ми розглядали цей законопроект, щодо якого маємо певні зауваження і пропозиції. Тож, пане Голово, прохання для стенограми провести його через перше читання.

Хочу зазначити, дійсно, законопроект № 0899 був проголосований минулим скликанням у першому читанні. Як нам повідомили з Міністерства економічного розвитку, торгівлі та сільського господарства України, було навіть отримано висновок Єврокомісії щодо цього проекту закону. Тож, власне, прохання підтримати проект у першому читанні стосується й того, щоб ми врахували ті зауваження і наші пропозиції з метою подальшого доопрацювання.

Фракція «Опозиційна платформа — За життя» буде підтримувати його в першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні народні депутати! Чи ϵ ще в когось бажання виступити з мотивів? Отже, обговорення питання завершено. Переходимо до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони прав на компонування напівпровідникових виробів» (№ 1062). Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 333.

Рішення прийнято.

Проголосували за -333, проти -0, утрималися -3.

Проект закону прийнято в першому читанні за основу. Дякую.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 227, «Опозиційна платформа — 3а життя» — 20, «Європейська солідарність» — 22, «Батьківщина» — 15, «За майбутнє» — 17, «Голос» — 16, позафракційні — 16.

Шановні колеги! Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення охорони права на компонування напівпровідникових виробів» (№ 1062). Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 306.

Рішення прийнято.

Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Вам роздано проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі і послуг» ($Noldsymbol{Noldsy$

Шановні колеги, пропонується розглянути цей законопроект за скороченою процедурою. Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 263.

Рішення прийнято.

Проголосували за -263, проти -2, утрималися -51.

Переходимо до розгляду законопроекту за скороченою процедурою.

Слово для доповіді надається голові Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцеву Данилу Олександровичу.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Я автор законопроекту № 1053, який зараз розглядається. У процесі роботи в комітеті ми внесли до нього досить багато зауважень, у зв'язку з чим з'явився законопроект № 1053-1, який доповість моя колега. Хочу сказати, чому взагалі з'явився цей законопроект і навіщо він потрібен.

Часто себе запитую, чому за нас голосували люди, давши безпрецедентний в історії держави кредит довіри, щоб створити найбільшу фракцію в історії України. Виборці голосували, не знаючи нас як людей, бачачи вперше у списку. Думаю, вони голосували за головне — щоб епоха брехні у нашій країні завершилася раз і назавжди. А епоха брехні — це коли чиновник бере хабар, виконавець повертає відкат цьому чиновнику, коли вам у великому магазині на Хрещатику видають підробний чек чи від фізичної особи — підприємця, бо великий бізнес використовує фізичних осіб — підприємців як спосіб ухиляння від оподаткування, що є такою самою корупцією, як і державна.

Переконаний, великий бізнес не може цього робити, це партнер у будівництві міцної економіки. Тож ми запропонували нову систему обліку розрахункових операцій – електронний чек.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте, будь ласка, ще 2 хвилини, тому що Данило Олександрович і доповідач, і представник комітету, і фактично співдоповідач.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую.

Це звільняє платника податків від необхідності придбавати реєстратор розрахункових операцій, здавати «важку» звітність, тримати звіти. Тобто це новий крок до «держави у смартфоні», який легко, без

будь-яких перешкод, дасть змогу підприємцям будувати «білий» бізнес.

За час передвиборчої кампанії і після того, як ми стали народними депутатами, у нас відбулося багато зустрічей із представниками різних галузей економіки. Основне загальне прохання будь-якого бізнесу — створити однакові умови. Оскільки не може бізнес, який хоче зайти і працювати «по-білому», працювати «по-білому». Тому що всі працюють «втемну», використовуючи більш-менш брудні, легальні або напівлегальні, «сірі» або повністю «чорні» схеми. Ми зобов'язані створити рівні умови, дати можливість економіці України розвиватися «вбілу», сплачуючи розумні, необтяжливі податки, сплачуючи, а не надаючи переваги тим, хто має кращих податкових юристів.

Думаю, кінець епохи брехні – це насамперед кінець брехні з боку держави, але й не в останню чергу, це припинення використання тих підробних подвійних фіскальних чеків, які видаються у великих магазинах на Хрещатику. Здається, цей законопроект є одним з кроків, спрямованих на це. Прошу підтримати.

Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Слово для доповіді альтернативного законопроекту надається народному депутату України Дар'ї Артемівні Володіній.

ВОЛОДІНА Д.А., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановний пане Голово! Добрий день, шановні колеги! До вашого розгляду пропонується альтернативний проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі і послуг» (№ 1053-1). Цей законопроект опрацьовано на засіданнях робочих груп з урахуванням побажань представників бізнесу. У ньому пропонується ввести електронні фіскальні чеки, що позбавить необхідності застосовування традиційного РРО.

Законопроект загалом направлений на впровадження заходів, спрямованих на виведення з тіньового обігу частки готівкових розрахунків та «відбілювання» обігу товарів. Він альтернативний, має однакові мотиваційні наміри з проектом № 1053, проте враховує деякі побажання представників бізнесу та колег, що були опрацьовані на засіданнях робочих груп.

Пропонуємо передбачити, окрім традиційного РРО, застосування програмного РРО, а також спрощення процедури реєстрації РРО, посилення відповідальності за порушення вимог такого закону, компенсації для споживачів частини суми штрафних (фінансових) санкцій.

До того ж, у законопроекті передбачено внести зміни до деяких законів України, що стосуються регулювання розрахункових операцій, зокрема до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів».

Проблема існування тіньового бізнесу негативно впливає на розвиток економіки країни, тому такі законопроекти спрямовані саме на детінізацію та легалізацію бізнесу. Прошу підтримати цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Дар'є Артемівно.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два — за, два — проти. Але два — за, два — проти, а не так, як у нас відбувається.

Галина Ігорівна Янченко, фракція політичної партії «Слуга народу». Виходьте, будь ласка, на трибуну.

ЯНЧЕНКО Г.І., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Я хотіла б передати слово колегам. Можна перейти до наступного, потім передати мені?

ГОЛОС ІЗ ЗАЛУ. Не можна.

ЯНЧЕНКО Г.І. Вибачте, можна передати слово Вороньку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воронько, будь ласка, на трибуну.

Володимир Володимирович Цабаль, фракція політичної партії «Голос».

ЦАБАЛЬ В.В., секретар Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Ярославу Железняку.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Якщо казати просто — це законопроект, у якому ми пропонуємо перенести розрахункові апарати на звичайні девайси: телефони, планшети, інші пристрої. Це, справді, крок уперед щодо діджиталізації, щоб створити «державу в смартфоні». Але одночасно з прийняттям цього законопроекту передбачаються певні обмеження для ведення підприємницької діяльності, які ми поширюємо щодо застосування РРО. Якщо ми зможемо разом запровадити цю систему, щоб вона працювала, це буде допомога підприємцям, щоб вони не витрачали великих коштів на придбання старого обладнання, а завантажували на телефон програму і використовували її. Тож важливо доопрацювати ці законопроекти до другого читання, врахувавши всі зауваження бізнесу, а найголовніше – дати завдання уряду, щоб саме через півроку чи коли закон набере чинності, він не став додатковим навантаженням для наших підприємців, а навпаки, допомагав їм.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ярославе Івановичу.

Нарешті до слова запрошується Олег Євгенійович Воронько, фракція політичної партії «Слуга народу».

ВОРОНЬКО О.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 103, Кіровоградська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановний пане Голово, шановна

президіє, шановні народні депутати! До Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики від представників бізнесу надійшли численні листи щодо підтримки законопроектів № 1053, № 1053-1, зокрема від Української асоціації виробників електроніки, яка об'єднала по всій країні інтереси понад 30 вітчизняних товаровиробників. Якнайшвидше прийняття зазначених проектів дасть змогу значною мірою вивести з тіні ринки товарів, суттєво підвищити рівень захисту прав споживачів, вийти в легальне поле дистанційній торгівлі, а також детінізувати готівковий обіг.

Учасниками асоціації «Українські імпортери побутової електроніки» є найбільші вітчизняні рітейлери та імпортери побутової техніки — «Ельдорадо», «Фокстрот», «Comfy», а також головні дистриб'ютори побутової техніки, що є великими платниками податків, Європейська Бізнес Асоціація, Асоціація підприємств інформаційних технологій України, Асоціація імпортерів та дистриб'юторів автокомпонентів, Громадська спілка «Аптечна професійна асоціація України» тощо.

Комітет на своєму засіданні 6 вересня 2019 року ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проекти законів № 1053-1 та № 1073 прийняти за основу та в цілому як закони з техніко-юридичними правками.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ніна Петрівна Южаніна, фракція «Європейська солідарність».

ЮЖАНІНА Н.П. Шановна президіє! Шановні колеги! Необхідність розширення використання реєстраторів розрахункових операцій, так званих РРО чи простіше касових апаратів, роками обговорюється з бізнесом. Не раз з цього приводу на засіданнях комітету попереднього скликання збиралися робочі групи.

Відповідно до чинного законодавства, зокрема до статті 9 закону, проект якого ми зараз розглядаємо, не використовують РРО тільки ті підприємці, обсяг доходу яких в рік не перевищує 1 мільйона гривень. Увесь час підприємці казали, що готові, але вартість РРО неприйнятна—від 4 до 15 тисяч гривень. Готові, але відповідальність за порушення під час застосування РРО розширена і не відповідає сучасним крокам

з лібералізації в інших сферах. Готові, але фактичні перевірки контролюючого органу закінчуються пропозицією спробувати «вирішити» питання. Тож головна вимога бізнесу — встановити цивілізовані та рівні правила щодо переліченого вище.

Саме таким рішенням мала стати можливість впровадження реєстрації розрахункових операцій через звичайний гаджет — смартфон, до якого можна було б завантажити програму, яка могла б забезпечити виконання майже всіх контрольних функцій. Нам такого не продемонстрували, і навіть немає жодного програмного продукту, який би ми побачили в себе в комітеті. Або забезпечити підприємців класичним РРО з мінімальним набором функцій за рахунок бюджетних коштів з поступовою компенсацією його вартості чи в рахунок сплати підприємцем єдиного податку. До речі, це ми обговорювали з Міністерством фінансів попередньої влади. Цей досвід існував у маленьких країнах, де навіть такі гроші є великим навантаженням на підприємця. Таку стовідсоткову фіскалізацію запровадила Болгарія, досвід якої ми вивчали.

Дійсно, робоча група на засіданні комітету значно доопрацювала законопроєкт, альтернативний проєкт № 1053-1 набагато кращий за основний. Проте визначення програмного PPO так і не має однозначного прочитання. Це не та програма, яку можна встановити до будьякого гаджета, це не є тим програмним рішенням, саме програмним рішенням, а не програмним комплексом, який можуть запродавати нові виробники, що з'являться на ринку замість класичних PPO. І ще гірше — немає спрощень. Ми казали, що підприємець має відповідати тільки за видачу фіскального чека. Решта його відповідальності має бути вирішена автоматично завдяки програмному продукту, який обробляє всі фіскальні дані на центральному сервері контролюючого органу. Тому ми говоримо саме про те…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, за всієї поваги, ваш виступ перевищує регламентний час.

Дайте, будь ласка, можливість завершити, 10 секунд.

ЮЖАНІНА Н.П. І останнє. Ми не погоджуємося (у нас буде можливість обговорити ще один законопроект) з фінансовими санкціями, що якраз не передбачають полегшення і зняття...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Андрій Іванович Ніколаєнко, фракція політичної партії «Батьківщина».

НІКОЛАЄНКО А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Я точно не думав, що, виступаючи з цієї трибуни, закликатиму підтримувати позицію саме фракції «Європейська солідарність». Проте в цьому ми точно однодумці, тому що ϵ політика, а є реальні справи. Якщо ми кажемо про реальну економіку, то ϵ позиція великого бізнесу, про який ми щойно почули з ці ϵ ї трибуни, а є позиція тисяч представників малого і середнього бізнесу, я вимушений повторити те, що сказав на засіданні комітету. Думаю, і законопроект № 1053, і, навіть, доопрацьований законопроект № 1053-1 не вирішує усіх питань, а також законопроект № 1073, який розглядатимемо наступним. Це два драконівські законопроекти, які під приводом детінізації економіки створюють іншу проблему, тому що тінізація, думаю, всі розуміють, починається не з малого та середнього бізнесу, а на митниці та в податковій. Прийняттям цих двох законопроектів (зараз ми кажемо про проект № 1053), ми даємо нібито під гарним приводом «держава в смартфоні», по-перше, можливість податковій робити додаткові, нібито камеральні перевірки, до того ж не скасовуємо їм можливість за заявами перевіряти, як кажуть, «кошмарити» бізнес у звичайному режимі, по-друге, вимагаємо запроваджувати РРО тих, хто сьогодні цього не повинен робити. Головне перед будь-якою тотальною фіскалізацією потрібно було навести порядок у податковій та на митниці. Тобто, не просто поміняти людей, а продемонструвати, що митниця та податкова працюють по-іншому. Поки що малий та середній бізнес... Сьогодні представники стояли біля стін Верховної Ради. Поспілкуйтеся, вам з ним працювати. Багато присутніх у цьому залі прийшли працювати саме з малого та середнього бізнесу. Тому фракція «Батьківщина» не підтримуватиме цього законопроекту і попереджає, що малий та середній бізнес чекають нашого рішення...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

НІКОЛАЄНКО А.І. Якщо воно буде проти нього, переживаю, що матимемо те, що колись Україна вже мала під назвою «Податковий майдан». Закликаю не робити цього.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Є бажаючі ще виступити з мотивів? Увімкніть, будь ласка, мікрофон Гетьманцева. З місця, будь ласка.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. По-перше, хочу наголосити, що пропозиція щодо прийняття даного законопроекту надійшла саме від «білого» бізнесу.

По-друге, жодним чином фізичних осіб — підприємців, дійсно, представників малого бізнесу, не чіпляє цей законопроект. Усе передбачене для них законом зберігається, статус не порушується. Ми стаємо на захист їх інтересів. Але те, що великий бізнес використовує єдиний податок для ухиляння від оподаткування, є неприпустимим явищем.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Данило Олександровичу.

Шановні народні депутати, обговорення питання завершено. Переходимо до голосування. Усі готові?

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі і послуг» (№ 1053-1).

Прошу підтримати та проголосувати в першому читанні за основу.

(3a) - 257.

Рішення прийнято.

Проголосували за -257, проти -40, утрималися -50.

Проект закону прийнято в першому читанні за основу. Дякую.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 323, «Опозиційна платформа — 3а життя» — 2, «Європейська солідарність» — 0, «Батьківщина» — 0, «За майбутнє» — 3, «Голос» — 17, позафракційні — 3.

Шановні народні депутати! Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону про внесення змін до Закону України «Про застосування реєстраторів розрахункових операцій у сфері торгівлі, громадського харчування та послуг» щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі і послуг» (№ 1053-1). Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 241.

Рішення прийнято.

Проголосували за -241, проти -25, утрималися -68. Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні народні депутати, на ваш розгляд вноситься проект Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі і послуг» (№ 1073). Пропонується його розглянути за скороченою процедурою. Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 263.

Рішення прийнято.

Проголосували за -263, проти -7, утрималися -56. Дякую.

Отже, переходимо до розгляду питання. До доповіді запрошується голова Комітету з питань фінансів, податкової та митної політики Гетманцев Данило Олександрович. Оскільки він і представник комітету, і фактично співдоповідач, пропонується надати йому для виступу 4 хвилини.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Дякую.

Хочу розпочати з розвінчання певних міфів, що лунають в сесійному залі щодо цих двох взаємопов'язаних законопроектів — № 1073 та № 1053-1. Оскільки ви знаєте вимогу Податкового кодексу України, що до нього вносяться зміни лише окремими законопроектами — про внесення змін до Податкового кодексу, їх розділено на два.

Насамперед щодо тестування програмного забезпечення е-чека, присутній голова Державної податкової служби України, який може доповісти стан тестування. Цю систему протестовано на реальних підприємцях, на реальному бізнесі, і вона готова до впровадження. Проте незважаючи на це ми даємо можливість ще півроку відпрацювати її до введення закону в дію. А також три місяці Кабінету Міністрів для підготовки всіх підзаконних актів, необхідних для впровадження цього акта.

Фінансові санкції. На сьогодні існує фінансова санкція в розмірі 1 гривні за перше правопорушення і реальна вже фінансова санкція за повторне правопорушення у сфері касових операцій.

Повертаючись до теми Хрещатика, ми бачимо, як це працює: на жаль, це не працює. Безперечно, у підприємців є причини цього не робити, є певні, скажімо, пояснення, чому вони вчиняють саме так. Але, здається, епоха брехні вже завершилася. Якщо ти видаєш фальшивий чек, то відповідальність повинна бути реальна, а не умовна.

Ініціатором цього законопроекту ϵ «білий» бізнес. Якщо ви посилаєтеся на тих, хто стоїть під стінами Верховної Ради, вийдіть, будь ласка, подивіться хто там стоїть в підтримку, а не проти законопроектів № 1053-1 та № 1073.

Щодо законопроекту № 1073, у ньому містяться окремі положення, які також сьогодні в залі викличуть занепокоєння, це так званий кешбек. Давайте ще раз розвінчаємо міфи щодо кешбеку — права споживача звернутися до контролюючого органу у випадку, якщо він отримав підробний фіскальний чек, і контролюючий орган у разі підтвердження цього факту накладе штраф на підприємця і виплатить цьому споживачу вартість товару.

Усі громадяни України таким чином ϵ контролерами здійснення розрахункових операцій. І це абсолютно вірно, оскільки всі ми однаковою мірою зацікавлені в тому, аби економіка країни була «білою». І бізнес, і громадяни, і держава повинні і, переконаний, будуть працювати на одну мету. Кешбек — це лише один з проявів такої політики. Власне кажучи, ϵ приклади інших країн, у яких повідомлення щодо ухиляння від оподаткування ϵ узаконеним, і держава сприя ϵ цьому.

У цьому питанні взагалі немає політики, тож прошу підтримати таку ініціативу. Переконаний, що попередні влади були певні, що це правильне рішення: об'єднатися в тому, аби економіка нашої держави

стала «білою». Переконаний, що і бізнес нас в цьому підтримає на сто відсотків.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Даниле Олександровичу.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два - за, два - проти.

До слова запрошується Максим Васильович Павлюк, фракція політичної партії «Слуга народу».

ПАВЛЮК М.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Прошу передати слово колезі Устенку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово надається Олексію Устенку, фракція політичної партії «Слуга народу». З трибуни, будь ласка.

УСТЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановне панство! Почну з простого: чому ми прийшли і з якими цінностями йшли. Це однакові правила гри для будь-якого бізнесу, усі мають працювати в однакових рамках і ніхто не може працювати «вчорну». Законопроєкти № 1073 та № 1053-1, дійсно, дають змогу «білому» бізнесу працювати прозоро, а тим, хто нагло використовують «чорні» схеми ФОПів, почати працювати, сплачуючи податки.

Повторюся, дійсно, усі магазини в центрі Києва, інтернет-магазини працюють «вчорну». Від фізичної особи — підприємця видаються фіскальні чеки на дорогу техніку сумою 30, 40, 50 тисяч. Цьому, безумовно, треба покласти край. Це неконтрольований процес, який ніколи не завершиться, якщо ми не приймемо даного законопроекту. Безумовно, від цього страждає «білий» бізнес і ті, хто сплачують податки до бюджету.

Прийняття законопроекту № 1073 дасть змогу вимагати фіскальні чек, проводити чесні та справедливі розрахунки. Сьогодні громадяни України настільки незахищені, що якщо їм видали «лівий» чек,

чи неправильно зазначили суму товару, найчастіше вони не можуть повернути його і стають заручниками тієї ситуації.

Якщо ми за «білий» бізнес, якщо хочемо вийти з тіні, дуже прошу всіх підтримати і проголосувати даний законопроект.

Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Ольга Валентинівна Бєлькова, фракція політичної партії «Батьківщина».

БЄЛЬКОВА О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую, пане Голово. Прошу передати слово Андрію Ніколаєнку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Іванович Ніколаєнко, фракція «Батьківщина».

НІКОЛАЄНКО А.І. Шановний пане Голово! Шановні колеги! Це друга серія того, про що ми вже говорили. Чи варто боротися з «чорним» чи «сірим» бізнесом? Однозначно, варто і потрібно. Чи гарний законопроєкт? В частині мотивації та контролю — так, але давайте зрозуміємо, що ми робимо. Ми хочемо перетворити всіх українців на, так би мовити, поліцаїв. Я в розробників — авторів законопроєкту запитав, у якій країні світу це працює. На першому засіданні робочої групи сказали, що в жодній, ми такі *know how*. Потім сказали, що в Південній Кореї.

Розповім історію. Я шість років працював у Південній Кореї, і нагадав. А вони ввели це нещодавно, в позаминулому році. Так ось, у Південній Кореї, перед тим як ввести це і дати можливість контролювати громадянам малий і середній бізнес, зокрема через такі схеми, спочатку навели лад на митниці та в податковій. Там податківці не їздять на «мерседесах», не живуть у таких умовах, як в Україні, і в них два президенти за корупцію сидять у тюрмі. Тож наголошую, з тінню потрібно боротися, але починати треба не знизу, щоб одні українці контролювали інших, а давайте наведемо лад зверху. Це перше.

Друге. Який же світовий досвід? А світовий досвід трохи інший, він полягає в іншій мотивації контролю. Давайте створимо лотереї, які мотивували людей. Якщо людина отримала фіскальний чек, потім занесла до системи, у неї з'явилася змога щось виграти — це позитив. Тобто вона не намагається контролювати, тому що ми знаємо, як ця система зазвичай працюватиме: у податківців з'являється можливість перевіряти додатково. Українець, тільки-но звернувся з бажанням повернути гроші, так званий кешбек, і через те, що хтось з кимось не спрацювався не отримав його, вважатиме, що держава йому винна. Давайте ж розуміти. Чому не йти за тим досвідом, що спрацював, а йти за досвідом, що працює в абсолютно інших реаліях з абсолютно іншим рівнем державної відповідальності? Тож це небезпечна історія, яка обурює тисячі потенційних виборців. Подумайте про...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити. У вас все?

Андрію Івановичу, якщо ваш виступ все-таки — за, то він повинен бути на підтримку, якщо — проти, то... Це зовсім не відповідає.

Віктор Васильович Бондар, депутатська група «За майбутнє», з мотивів.

Вибачте, зачекайте. Ще виступить Ірина Володимирівна Геращенко.

Ніна Петрівна Южаніна. Потім — депутатська група «За майбутнє» та партія «Голос».

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я все-таки прошу вас відмовитися від демагогії, оскільки, знаєте, ми за фіскалізацію всіх розрахункових операцій, і протягом останніх років вели таку бесіду із суспільством, спрямовуючи на те, що це має відбутися, і всі погоджуються. Але для цього мають бути створені ті маленькі та середні спеціальні умови. Ви хочете сказати, що у нас мають працювати тільки великі, транснаціональні корпорації? Вони не мають нікуди подітися, ми навпаки повинні їх збільшувати. Ми планували для другої групи обсяг річного доходу збільшити до 5 мільйонів, а не 1,5 мільйона, як сьогодні. Були зовсім інші цілі. Справді, якби ми припинили контрабанду, не виникала б необхідність встановлювати РРО для торговців на речових ринках, до яких ви звертається. Не треба ловити людей, які заробляють на себе, родину та ще на когось

поряд. Але ми саме для них намагаємося запровадити непідйомні умови. Якщо це програмне забезпечення, усі інші звіти мають формуватися безпосередньо на фіскальному сервері контролюючого органу, куди за допомогою програми передаються ці дані.

Скажіть, будь ласка, за що штрафувати в такому разі підприємця, якщо він не подасть, наприклад, звіт за день? Або взагалі звіт за... Там багато передбачено їх відповідно до закону. А сума першого штрафу становить 850 гривень, а другого — 4 тисячі 250 гривень. А щодо «стукачества», вибачте, давайте подивимося, як запрацює нова система. Тому що те, що ви сказали, що відтестований електронний чек, — уявляєте, як ви зараз обманули всіх? Це електронний чек, направлений із звичайного РРО на центральний сервер, який громадянин може перевірити. А ви його вважаєте тим електронним чеком, про який ми зараз ведемо мову? Та це зовсім різні системи. Ми зараз...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

ЮЖАНІНА Н.П. Шановні колеги, я вас дуже поважаю, але «стукачество» можна вводити тільки після того, як відтестуємо. Через півроку почне працювати нова система, і ми побачимо, що вона не висне, що підприємець, дійсно, хотів видати чек, а не видав. А в цей час сусід не напише скаргу і не притягне до відповідальності, щоб отримати 100 відсотків із 150 відсотків від вартості товару. Можна тільки цим і займатися, ходити по...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ніно Петрівно, за всієї поваги, але регламент. Дякую.

Віктор Васильович Бондар, депутатська група «За майбутнє».

БОНДАР В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 191, Хмельницька область, самовисуванець). Дякую. Шановні колеги, безумовно, країна повинна розвиватися. Усі операції, які здійснюються через касові апарати, мали б, як у цивілізованому світі, автоматично реєструватися на серверах податкової служби, Міністерства фінансів, і тоді не виникало б цих питань.

Зараз пропонується, щоб кожен громадянин мав право «настучать» на іншого маленького підприємця, і почнуться перевірки. Ось у такому разі мали б бути передбачені запобіжники. А якщо створиться ціла структура, самі працівники правоохоронних органів шукатимуть друзів, родичів, щоб робити масовану атаку на якогось підприємця: десятки сотні звернень, що він не видав фіскального чеку або приноситимуть «ліві» фіскальні чеки. Що ми робитимемо, як реагуватимемо в такій ситуації? А почнуть надходити сотні тисяч, мільйони звернень, хто їх оброблятиме? Зупинятимемо роботу ФОПів, чи що з ними робитимемо?

Тому законопроект потрібно доопрацьовувати, думати, який перехідний період, наприклад, один рік. Спочатку почати податковій приймати звіти в електронному вигляді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

БОНДАР В.В. ... щоб вони почали хоча б аналізувати, який це обсяг інформації, як її обробляти, як вона буде систематизуватися. Перевіряти, хто ще не зареєстрований, хто не використовує касового апарату. Можливо, через рік, два шукати механізм контролю і запроваджувати до тих, хто видає неправильні чеки чи неправильно їх використовує, санкції. А не так, як сьогодні пропонується українцям виплатити 100 відсотків вартості товару за спам на підприємців, які намагаються вижити і...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вікторе Васильовичу, регламент.

Святослав Іванович Вакарчук, фракція політичної партії «Голос». Увімкніть, будь ласка, мікрофон з місця.

ВАКАРЧУК С.І., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Прошу передати слово Галині Васильченко.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Галина Васильченко, фракція політичної партії «Голос». Увімкніть, будь ласка, мікрофон з місця.

ВАСИЛЬЧЕНКО Г.І., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 118, Львівська область, політична партія «Голос»). Шановні колеги! Однозначно ми підтримуємо прогресивні речі, які пропонуються. Але хочемо зауважити, що у законопроектах № 1053-1 та № 1073 є насправді дуже багато дискусійних моментів. Наша фракція підтримала в першому читанні проект № 1053-1, але точно не підтримує ідеї розглядати його за скороченою процедурою водночас, як і проект № 1073. Хочемо зазначити, що зараз у будь-якому разі у підприємців є час і можливість подати зауваження, поправки, пропозиції, а також хочемо почути на засіданні комітету детальнішу інформацію щодо механізмів впровадження, оскільки такої інформації надано не було. Тож ми відкриті до цих поправок і пропозицій. Зараз ми звертаємося передусім до представників малого та середнього бізнесу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення питання завершено. Переходимо... Ще Михайло Миколайович Папієв, фракція «Опозиційна платформа — За життя». З місця, будь ласка, 1 хвилина.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи України (загальнодержавний багатомандатний Верховної Ради виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. Шановні народні депутати України! Знаєте, сьогодні так гарно починався день, але зараз виникли деякі запитання, особливо їх викликали ці кілька законопроектів, які пройшли. Завжди у Верховній Раді України виникало питання: а хто вигодонабувач цих законопроектів. Скажіть, чиї касові апарати ви плануєте зараз нав'язати підприємцям? Моє запитання стосується попереднього законопроекту щодо напівпровідникових приладів: хто там вигодонабувач? Вас запитували щодо системи *ProZorro*. Скажіть, а хто взагалі власник цього продукту і хто отримує роялті? Знаєте, у вас виникне дуже багато запитань щодо цих законопроектів, бо всіх, хто стоїть за ними, ми знаємо в обличчя.

Велике прохання, коли голосуєте за законопроекти, запитуйте себе, а хто за ним стоїть?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

3 мотивів увімкніть, будь ласка, мікрофон Данилу Олександровичу Гетманцеву.

ГЕТМАНЦЕВ Д.О. Насправді, у багатьох випадках проблема щодо позиції наших колег у тому, що вони не читають наших пропозицій. Це, дійсно, біда. Бо якщо б ми говорили не про введення програмного забезпечення на зразок «Приват24», що можна скачати собі як додаток на телефон і обліковувати через телефон всі розрахункові операції, а про касові апарати, то тоді, дійсно, хтось за цим стояв би.

Йдеться про програмне забезпечення, що адмініструється напряму Державною податковою службою, без посередників.

Стосовно малого бізнесу. Ризикові галузі виписано безпосередньо в тексті законопроекту. Відкрийте його і, будь ласка, почитайте. Ніхто не фіскалізує малого бізнесу. Фіскалізуються ті галузі, які повністю перебувають в тіні. І це також дуже важливо розуміти (Оплески).

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги! Обговорення питання завершено. Переходимо до голосування. Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі і послуг» (№ 1073). Прошу народних депутатів підтримати та проголосувати.

((3a)) - 249.

Рішення прийнято.

Проект закону прийнято в першому читанні за основу.

Проголосували за -249, проти -25, утрималися -55.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 222, «Опозиційна платформа — 3а життя» — 0, «Європейська солідарність» — 1, «Батьківщина» — 0, «За майбутнє» — 3, «Голос» — 19, позафракційні — 4.

Шановні колеги! Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі і послуг» (№ 1073). Прошу підтримати та голосувати.

((3a)) - 233.

Рішення прийнято.

Проголосували за -233, проти -41, утрималися -43.

Руслане Олексійовичу, надаю вам слово для зачитування заяв, які надійшли до президії.

СТЕФАНЧУК Р.О., Перший заступник Голови Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! До президії знову надійшло ряд заяв щодо реєстрації та голосувань.

Від народного депутата Шол: «Прошу врахувати мою присутність на ранковому пленарному засіданні Верховної Ради України. З поважних причин не встигла своєчасно зареєструватися».

Від народного депутата Зуба: «Прошу зарахувати мій голос «за» щодо законопроєктів Note 1050 та Note 1062. Не спрацювала картка».

Від народного депутата Дмитра Олександровича Нальотова: «Не спрацювала картка під час реєстрації на ранковому та вечірньому пленарних засіданнях 10 вересня 2019 року».

Від народного депутата Михайла Борисовича Радуцького: «Під час голосування щодо розгляду законопроекту № 1062 за скороченою процедурою в мене не спрацювала кнопка. Прошу зарахувати мій голос як «за».

Від народного депутата Артема Васильовича Дубнова: «Під час голосування за законопроект № 1062 не спрацювала моя картка для голосування в системі «Рада». Прошу зарахувати мій голос «за».

Від народного депутата Скічка: «Прошу зарахувати мій голос «за» щодо законопроекту № 1062 з причини, що моя картка не спрацювала».

Від народного депутата Неклюдова: «Прошу зарахувати мій голос «за» під час розгляду законопроекту № 1062 за скороченою процедурою».

Від народного депутата Жмеренецького: «Прошу зарахувати мій голос «за» щодо законопроекту № 1069. Не спрацювала кнопка».

Від народного депутата Олександра Васильовича Аліксійчука: «Прошу зарахувати мій голос «за» щодо проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо скорочення переліку видів господарської діяльності, що підлягають ліцензуванню» (№ 1050). Причина — стався технічний збій».

Також надійшла заява про створення міжфракційного депутатського об'єднання «Рівні можливості»: «Відповідно до статті 60¹ Закону України «Про Регламент Верховної Ради України» повідомляємо про створення народними депутатами України дев'ятого скликання 3 вересня 2019 року міжфракційного депутатського об'єднання «Рівні можливості». Співголовами міжфракційного депутатського об'єднання «Рівні можливості» стали народні депутати України Марина Олегівна Бардіна, Олексій Сергійович Жмеренецький, Марія Миколаївна Іонова, Олена Костянтинівна Кондратюк, Інна Романівна Совсун. Метою міжфракційного депутатського об'єднання «Рівні можливості» є покращення становища жінок у суспільстві, активізація суспільного діалогу…» і так далі.

Вітаємо міжфракційне депутатське об'єднання (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вітаємо всіх (Оплески).

Шановні народні депутати, переходимо до наступного питання порядку денного — проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» (№ 1032). Пропонується його розглянути за скороченою процедурою. Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 225.

Рішення прийнято.

Проголосували за -225, проти -7, утрималися -50 (Шум у залі). Колеги, необхідно було 150 голосів.

До доповіді запрошується представник Президента України в Конституційному Суді України Федір Володимирович Веніславський.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В., представник Президента України у Конституційному Суді України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Законопроект № 1032, внесений Президентом України і визначений як невідкладний, стосується якраз внесення змін до деяких законодавчих актів щодо першочергових заходів із реформування органів прокуратури. Йдеться про те, що, на превеликий жаль, у нашій державі органи прокуратури все ще не користуються тим авторитетом і повагою, яку на них покладають пересічні громадяни.

Реформа органів прокуратури, яка розпочалася у 2014 році з прийняттям нової редакції Закону України «По прокуратуру», не привела до того, що прокуратура стала відкритішою до професіоналів, які можуть на підставі своїх професійних знань, досвіду претендувати на зайняття керівних посад в органах прокуратури. Якщо навіть фахівець найвищого рівня бажає зайняти посаду в органах прокуратури, він змушений пройти від найнижчих посад в органах прокуратури.

До того ж у системі прокуратури ϵ дві структури, які, на превеликий жаль, дискредитували себе, продемонструвавши свою повну нездатність забезпечити нормальне функціонування, фаховий підбір кадрів. Йдеться про Кваліфікаційно-дисциплінарну комісію прокурорів та Раду прокурорів України.

Учора на засіданні профільного комітету громадськість якраз звернула увагу, що ці структури, на превеликий жаль, стали взірцем недоброчесності, хоча мали забезпечити фаховий рівень роботи органів прокуратури.

Також у цьому законопроекті пропонується ліквідувати військові прокуратури із одночасним наданням Генеральному прокурору права в разі потреби утворювати спеціалізовані прокуратури на правах структурного підрозділу Офісу Генерального прокурора, яким пропонується замінити Генеральну прокуратуру, окружних та обласних прокуратур. Фактично пропонується змінити структуру органів прокуратури і тимчасово зупинити діяльність Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів та Ради прокурорів України, для того щоб Генеральний прокурор...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Для того щоб Генеральний прокурор України своїми наказами визначав порядок проведення добору на ці посади, порядок притягнення до дисциплінарної відповідальності. Тобто мета законопроекту — забезпечити ефективність роботи органів прокуратури. Заходи щодо призупинення діяльності Кваліфікаційнодисциплінарної комісії прокурорів та Ради прокурорів України є тимчасовими і зумовлені якраз необхідністю забезпечення фахового, професійного, відповідального ставлення прокурорів до своїх обов'язків.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Федоре Володимировичу.

До співдоповіді запрошується голова Комітету з питань правоохоронної діяльності Денис Анатолійович Монастирський.

МОНАСТИРСЬКИЙ Д.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановний головуючий! Добрий день, шановні колеги! Вашій увазі пропонується один з найважливіших законопроєктів у сфері правоохоронної діяльності, а саме щодо перезавантаження органів прокуратури, — проєкт Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» (№ 1032). Профільний комітет на своєму засіданні розглянув цей законопроєкт, у якому передбачається внести зміни до ряду кодексів та профільних законів. Головна новація цього законопроєкту — фактично створення нової структури органів прокуратури після проведення переатестації прокурорів.

Одне з питань, яке також гаряче обговорювалося на засіданні комітету, — ліквідація військових прокуратур із одночасним наданням Генеральному прокурору права у разі потреби утворювати спеціалізовані прокуратури на правах структурного підрозділу Офісу Генерального прокурора, обласних та окружних прокуратур.

У проекті запроваджується система оцінювання якості роботи прокурорів, на що багато років звертали увагу всі експерти.

Також передбачається тимчасове зупинення до 1 вересня 2021 року повноважень Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів тощо.

При комітеті працювала робоча група, яка грунтовно доопрацьовувала текст законопроекту і напрацювала свої пропозиції, роздані кожному з вас.

Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» (№ 1032) прийняти за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету та подальшим техніко-юридичним доопрацюванням.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Денисе Анатолійовичу.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два - за, два - проти.

Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність».

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О., голова Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово панові Книжицькому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Микола Княжицький, фракція «Європейська солідарність».

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую.

Почну з хорошої новини. Суд міста Харкова повернув проспекту Жукова ім'я Григоренка.

Стосовно цього законопроекту, я за те, щоб прокурорів було змінено. Від того часу, як ми за нього проголосуємо, усі вони як один будуть поза штатом. Очевидно, багато людей прокурорів не люблять. Ми за те, щоб їх справедливо набрали, але в законопроекті це прибирається. У ньому фактично скасовується реформа прокуратури,

що було умовою надання нам безвізового режиму. Фактично цей законопроект будує диктатуру однієї людини – прокурора.

Які, крім цього, у ньому ще є недоліки? Набір прокурорів здійснюється Генеральним прокурором у ручному режимі, ним самостійно формуються органи. Такий підхід визнано неприпустимим у висновку Венеціанської комісії від 14 жовтня 2013 року, оскільки копіювалася радянська система, яка не відповідала принципам побудови незалежної прокуратури в демократичних країнах.

Пропонуємо зберегти і, можливо, реформувати органи прокурорського самоврядування — кваліфікаційні комісії, які повинні займатися оцінюванням прокурорів.

Генеральний прокурор отримує право утворювати, ліквідовувати спеціалізовані прокуратури. Він має право ліквідовувати не лише військові прокуратури, що суперечить стандартам НАТО, а й Спеціалізовану антикорупційну прокуратуру, а її ліквідація є підставою для втрати безвізу відповідно до механізму призупинення безвізового режиму, затвердженого 20 грудня Єврокомісією. Пропонується спеціалізовані прокуратури створювати і ліквідовувати лише за рішенням Верховної Ради України.

Пане Головуючий, ми за реформу прокуратури, але проти узурпації влади однією особою, яка пропонується в цьому законопроекті. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Артем Валерійович Культенко, фракція політичної партії «Слуга народу».

КУЛЬТЕНКО А.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Прошу передати слово Владлену Неклюдову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Владлен Неклюдов, фракція політичної партії «Слуга народу». Будь ласка, на трибуну.

НЕКЛЮДОВ В.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга

народу»). Шановна президіє! Шановні колеги! Метою внесення змін до Закону України «Про прокуратуру» є очищення системи органів прокуратури від недоброчесних працівників та тих, хто вже деградував, хто не хоче чи не може працювати в органах прокуратури з певних причин, приведення цієї системи до ладу. Ціль законопроекту, який ми розглядаємо, — щоб люди стали вільнішими, заможнішими та щасливішими. Чим ефективніше та у більш законний спосіб працюватиме прокуратура, тим безпечнішим і кращим буде життя наших громадян.

У законопроекті пропонується проведення атестації працівників прокуратури, перевірки рівня їх знань та здібностей з метою виявлення працівників неналежного рівня для очищення системи від них.

До того ж пропонується оновлення органів прокуратури — надання можливості для всіх кандидатів із вищою юридичною освітою та стажем роботи у сфері права брати участь у відборі на заміщення посад у всіх органах прокуратури. Перед Генеральним прокурором стоїть дуже складне завдання — поставити діагноз системі, щоб зрозуміти, чим хворіє та як її лікувати. З цього приводу мені дуже сподобався виступ Генерального прокурора на засіданні комітету, де він запропонував термін «хірург» у контексті реформування органів прокуратури.

Пропонується також належна оплата праці працівників органів прокуратури, оскільки це значно зменшить корупційні ризики та сприятиме покращанню якості роботи працівників органів прокуратури.

Як уже зазначалося колегами, планується ліквідація військових прокуратур, але при цьому будуть утворюватися спеціалізовані прокуратури на правах структурного підрозділу Офісу Генерального прокурора, обласних та окружних прокуратур.

Вважаю, що всі ці зміни...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

НЕКЛЮДОВ В.М. ... зменшать корупційні ризики в роботі та забезпечать прийняття швидких та ефективних рішень прокурорів задля забезпечення як прав учасників кримінального провадження, так і в цілому людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Андрій Анатолійович Кожем'якін, фракція «Батьківщина».

КОЖЕМ'ЯКІН А.А., голова Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Добрий день, шановний Головуючий! Добрий день, шановні колеги! Якщо хтось критикує роботу структур, які існують сьогодні в прокуратурі, — Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії, Ради прокурорів України, треба спочатку розказувати про вироки, кримінальні справи, можливо, якісь скандали, щоб вони... Це зрозуміло, але це для преси і для Інтернету.

Хочу захистити понад 350 фахівців, юристів, які з 2011 року по 14 жовтня 2014 року разом зі мною готували і провели двічі через Венеціанську комісію, сім разів через Раду Європи, 15 робочих зустрічей було в Україні, які наробляли цей європейський український Закон «Про прокуратуру».

Після його прийняття ми отримали дуже багато телеграм, пан Денис Анатолійович Монастирський може подивитися, вони ϵ в архівах комітету, від фахівців, які визнали, що такий Закон «Про прокуратуру» один з найкращих у Європі.

Сьогодні автори проекту пропонують нам зробити такі речі, з чим я особисто і, можливо, декілька членів нашої фракції не погоджуємося — нейтралізувати Кваліфікаційно-дисциплінарну комісію прокурорів та Раду прокурорів України, а також звільнити не відомо на якій підставі усіх прокурорів з порушенням Конституції та всіх законів про працю. Наділення Генерального прокурора всіма повноваженнями: звільняти, призначати, утворювати, ліквідовувати, визначати всі порядки самостійно — це вже було в Україні, і наслідки, вибачте, були дуже сумні.

І останнє. У стані війни в Україні не можна ліквідовувати військові прокуратури. Тому що, вибачте, «піджаки», тобто цивільні прокурори, не їздитимуть в зону АТО/ООС, не викопуватимуть трупів, не розслідуватимуть таких справ.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

КОЖЕМ'ЯКІН А.А. Тому що вони не підготовлені до цього. А військові прокурори це вже проходили, знають, що таке війна і як розслідувати справи про вбивства, мародерства, насилля. Думаю, це помилка і Генеральний прокурор із часом це визнає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Григорій Миколайович Мамка, фракція «Опозиційна платформа — За життя».

МАМКА Г.М., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановний Головуючий! Шановні народні депутати! Фракція політичної партії «Опозиційна платформа — За життя» на своєму засіданні розглянула законопроект № 1032 щодо перезавантаження органів прокуратури. Ми підтримуємо ідею про те, що органи прокуратури потребують оновлення як на законодавчому, так і на рівні працівників.

Проте у законопроекті суттєво посилюється та надається повноваження Генеральному прокурору в ручному режимі керувати органами прокуратури, вилучається обмеження щодо чотирьох заступників, як було раніше. Відповідно до проекту Генеральний прокурор може призначити два перших заступники і заступників, кількість яких не обмежена. Йому надається право ліквідовувати та реорганізовувати окружні та обласні прокуратури, утворювати та ліквідовувати спеціалізовані прокуратури на правах структурних підрозділів Офісу Генерального прокурора.

До того ж, після засідання комітету йому було надано повноваження, що ще більше посилить вплив Генерального прокурора на атестацію. Крім двох обов'язкових етапів її проведення, пропонується ввести ще додаткові етапи. Атестація може включати інші етапи непроходження, що може стати підставою для ухвалення кадровою комісією рішення про неуспішне проходження атестації прокурором. Перелік таких етапів визначається в порядку проходження прокурорами атестації, які затверджує знову-таки Генеральний прокурор.

Багато питань щодо заборони застосування вимог трудового законодавства, перейменування Кваліфікаційно—дисциплінарної комісії прокурорів України на «відповідний орган, що здійснює дисциплінарне провадження».

Щодо питання військових прокуратур, за рахунок внесення змін до старого закону Генеральна прокуратура хоче отримати новий орган з новими повноваженнями.

Фракція «Опозиційна платформа — За життя» не підтримуватиме...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

МАМКА Г.М. ...у такій редакції, у такій перспективі створення нового органу даний законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

3 мотивів — Віктор Васильович Бондар, депутатська група «За майбутнє».

БОНДАР В.В. Дякую. Шановний Дмитре Олександровичу! Шановні колеги! Думаю, насамперед керівництво Генеральної прокуратури, обласних, окружних прокуратур повинні звинувачувати себе в тому, чому сьогодні цей законопроект знову опинився в сесійному залі. Адже за останні роки громадяни України десятки, сотні, тисячі, мільйони разів зверталися до органів прокуратури з проханням допомогти навести порядок, відновити законність, підтримати якісь ініціативи, рішення. Ми, народні депутати, надсилали тисячі депутатських звернень з різних питань, які виникали щодо законності дій працівників тих чи інших органів, зокрема правоохоронних, і дуже рідко прокуратура нормально реагувала. Вони перетворили більшість працівників прокуратури, верхівку прокуратури, на комерційну структуру, яка почала просто тупо заробляти гроші.

Отже, сьогодні, дійсно, потрібне перезавантаження. Уже всі це розуміють, думаю, громадяни також підтримують.

Ми будемо підтримувати цей законопроект, розуміючи, що це треба зробити заради того, щоб хоча б почати наводити порядок в цій країні. Можливо, тоді наступна прокуратура стане, дійсно, тим органом...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

БОНДАР В.В. ... на який розраховуватимуть люди, тим запобіжником законності в державі, по-справжньому нормальною прокуратурою, як у всьому світі. Наша фракція підтримує такі рішення, треба наводити порядки. Почніть насамперед із себе. Ми дамо право Генеральному прокурору зробити це — призначити нормальних людей. Але з нього й запитаємо за все, що відбуватиметься наступних півроку: як розслідуються всі кримінальні справи, які роками...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте, будь ласка, 10 секунд для завершення.

БОНДАР В.В. Запитаємо за всі справи, які десятиліттями накопичувалися в прокуратурі, за особливо резонансні справи, бо вже не буде крайнього. Проведіть чистку, наберіть нормальних людей...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександра Юріївна Устінова, фракція політичної партії «Голос».

УСТІНОВА О.Ю., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Дякую. Шановні колеги, давайте говорити відверто. Така ГПУ — це той Карфаген, який має бути зруйнований. Те, що відбувалося останні п'ять років у Генеральній прокуратурі — це не прокуратура, а те, що ганьбило за кордом імідж України щодня.

Коли я чую від колег, що одна людина контролюватиме прокуратуру — у нас це й раніше відбувалося. Одна людина контролювала не лише Генеральну прокуратуру, а й Кваліфікаційно-дисциплінарну комісію прокурорів. Давайте пригадаємо, як відбувалося прийняття рішення щодо відсторонення Назара Холодницького. Як члени Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії прокурорів п'яними

їздять за кермом та не можуть пояснити своїх статків. Це все має бути зруйновано і перезапущено.

Звертаюся до колег із фракції «Слуга народу». Знаєте, ми вже колись поспішили. Пам'ятаю, як призначали колишнього Генерального прокурора, змінивши за один день закон. Не можна таку річ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

УСТІНОВА О.Ю. ...як реформа прокуратури, приймати за скороченою процедурою. Ми це вже проходили минулого разу, нічим хорошим це не закінчилося. Отже, ми проти скороченої процедури розгляду цього законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Обговорення питання завершено. Переходимо до голосування. Шановні народні депутати, будь ласка, займіть робочі місця.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» (№ 1032). Прошу підтримати та голосувати.

((3a)) - 287.

Рішення прийнято.

Проголосували за -287, проти -32, утрималися -25.

Проект закону прийнято в першому читанні за основу. Дякую.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 243, «Опозиційна платформа — 3а життя» — 0, «Європейська солідарність» — 0, «Батьківщина» — 10, «За майбутнє» — 14, «Голос» — 0, позафракційні — 20. Ще раз дякую.

Шановні колеги! Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозицію про скорочення наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо першочергових заходів із реформи органів прокуратури» (№ 1032). Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 262.

Рішення прийнято.

Дякую.

Переходимо до наступного питання порядку денного. Шановні колеги, на ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» (№ 1066). Пропонується його розглянути за скороченою процедурою. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 263.

Рішення прийнято.

Проголосували за -263, проти -6, утрималися -64.

До доповіді запрошується народний депутат України Павло Валерійович Фролов.

ФРОЛОВ П.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатиської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні народні депутати! Шановна президіє! Дорогі українці! Символічно, що я, Павло Фролов, ще місяць тому державний службовець із 20-річним стажем уперше в житті маю честь з цієї високої трибуни доповідати цей найважливіший після зняття недоторканності законопроект про реформу державного апарату. Саме держслужбовці є фундаментом і «кровоносною системою» державної машини, яка або працює ефективно на користь громадян, або гальмує і не дає Україні розвиватися.

Сьогодні за ефективністю роботи виконавчої влади Світовий банк оцінює Україну на рівні Гондурасу та Уганди. Це найгірший показник у Європі. Такої самої думки про вітчизняних чиновників і громадяни України. Тож або ми сьогодні здолаємо стару систему, або вона втопить нас у болоті. Інших варіантів немає. Самодурство керівників, кумівство, фейкові конкурси, купівля посад, збір кешу і передавання його нагору, закритість для пересічного громадянина, корупційні схеми, совковий спосіб управління і до того ж неринкова зарплата — це вади української бюрократії. Вони до глибини кишень вигідні старим політичним елітам.

Хибний тренд роботи держапарату надавало колишнє керівництво країни, яке перетворило службовців на виконавців своїх «хотелок». Переможців псевдоконкурсів визначали задовго до їх проведення за критерієм лояльності та відданості «папі». Це ганьба, яку ми

сьогодні виправляємо. Неефективні топчиновники після прийняття цього законопроекту можуть бути звільнені або переведені на нижчі посади. Але більшість українських службовців, я в цьому твердо переконався за 20 років роботи, насправді є професіоналами і патріотами країни. Якщо запрацюють соціальні ліфти просування по службі на основі реальних здобутків, зарплата стане ринковою, українці побачать нову державну службу — відповідальну...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

ФРОЛОВ П.В. ...віддану своїй справі, ефективну і почесну. Механізми цього перетворення закладено у представленому проекті.

Окремо зазначу, сумлінним службовцям немає чого боятися. Вони не лише збережуть свої позиції, а й будуть підвищені по службі із збільшенням зарплати. Переконаний, завдяки цій ініціативі держапарат стане служити не політикам, а мільйонам громадян.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павле Валерійовичу.

До співдоповіді запрошується голова підкомітету Комітету з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування Олександр Сергійович Корнієнко.

КОРНІЄНКО О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу») Шановна президіє! Шановні колеги! Комітет з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування за дорученням Голови Верховної Ради України розглянув на своєму засіданні 6 вересня 2019 року визначений Президентом України як невідкладний проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» (№ 1066) від 29 серпня 2019 року, про що є протокол № 2.

За визначенням суб'єктів права законодавчої ініціативи метою і завданням законопроєкту є спрощення порядку прийняття на

державну службу та звільнення з неї (те, що ми проговорювали), підвищення відповідальності державних службовців за досягнення результатів їх діяльності. Фактично вперше знайомий всім із бізнесу термін *KPI (Key Performance Indicator)* у такій своєрідній формі буде закладено в законі. Тобто державні службовці будуть оцінюватися не за процес, який вони роблять, а за результати, яких вони досягають.

А також дуже суттєва новела щодо запровадження можливості контрактної державної служби та врегулювання окремих проблемних питань, обумовлених практичним впровадженням закону та усунення надмірного регулювання відповідних суспільних відносин.

Заслухавши інформацію підкомітету, з'ясувавши позицію народних депутатів України — членів комітету, запрошених на засідання осіб, а були присутні представники Профспілки працівників державних установ України, керівник Національного агентства з питань державної служби України пан Ващенко, та всебічно обговоривши питання, комітет рекомендує Верховній Раді України відповідно до пункту 1 частини першої статті 114 Регламенту законопроект № 1066 прийняти за основу та в цілому з урахуванням пропозицій комітету, які вам роздані для ознайомлення.

Також слід зазначити, що на засіданні комітету перший заступник голови комітету пан Лозинський та член комітету пані Шкрум висловили окремі думки щодо даного законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

КОРНІЄНКО О.С. Члени комітету погодилися з тим, що окремі думки їх ініціатори оголосять на пленарному засіданні Верховної Ради під час розгляду законопроекту згідно з пунктом 3 частини першої статті 30 Регламенту Верховної Ради України.

Я не знаю, як відповідно до процедури...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександре Сергійовичу.

КОРНІЄНКО О.С. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наскільки я розумію, колеги не наполягають на окремій думці. Отже, прошу записатися на виступи від фракцій та груп: два – за, два – проти.

Артем Валерійович Культенко, фракція політичної партії «Слуга народу».

КУЛЬТЕНКО А.В. Прошу передати слово колезі Мотовиловцю.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Мотовиловець, фракція політичної партії «Слуга народу».

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради Украіни з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Ви бачите нову якість та швидкість роботи Верховної Ради. Ви вибрали новий уряд. Дайте шанс новим урядовцям змінити команди. Дайте право набрати найкращих, змінити міністерства, центральні органи влади. Дайте шанс митниці, податковій набрати нових працівників.

У цьому законопроекті надається право як звільняти, так і набирати до своїх команд найкращих працівників, що дуже важливо для розвитку законопроектів. Закони — це не кінець. Є підзаконні акти, їх пишуть юристи, ухвалює уряд. Це шанс усі зміни, які ми готуємо, продовжити. Це дуже важливо.

Прошу підтримати цей законопроект. Його найближчим часом чекає уряд і всі органи влади.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Максим Віталійович Саврасов, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

САВРАСОВ М.В., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Прошу передати слово Іванні Климпуш-Цинцадзе.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іванна Орестівна Климпуш-Цинцадзе, фракція «Європейська солідарність».

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Знаєте, законопроект щодо перезавантаження влади можна, напевно, назвати радше законопроектом про скасування реформи державного управління, яку ми розпочали у 2016 році.

Автори законопроекту, на жаль, погано розуміють або просто свідомо ігнорують норми європейського підходу і принципи державного управління. Саме такими нормами, принципами керуються всі країни Європейського Союзу, до якого ми, думаю, усі погоджуються, прагнемо.

По суті, у законопроекті ϵ кілька прийнятних норм, які можна було б підтримати. Але, на жаль, вони абсолютно розбалансовані пропозицією до незахищеності кожного державного службовця, до різкого підвищення політичного впливу на кожного держслужбовця, на дестабілізацію і утворення паралельних структур усередині публічної адміністрації, незмішування політичних посад і посад державної служби, на повне порушення інституційної спроможності і втрату інституційної пам'яті державної служби з приходом кожного нового уряду.

Даний законопроект не відповідає рекомендаціям ані Комітету міністрів ради Європи, ані нормам праву Європейського Союзу. Ми отримали суттєві зауваження від *OECP/SIGMA*, від представництва Європейського Союзу в Україні.

Пропонуємо суттєво доопрацювати норми, запропоновані в цьому законопроекті. Інакше, якщо ми його приймемо в такому вигляді, то не матимемо нейтральної та стабільної державної служби, а матимемо міністрів, які формуватимуть під себе команди і керуватимуть окремими удільними князівствами, власне, руйнацію демократичних принципів реальної європейської державної служби, яка...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

КЛИМПУШ-ЦИНЦАДЗЕ І.О. ...2016 року в Україні.

До того ж, ми втратимо пряму бюджетну підтримку, яку маємо на сьогодні від Європейського Союзу, експертну і навчальну

підтримку, яку також маємо у зв'язку із впровадженням в Україні реформи державної служби.

Фракція «Європейська солідарність» не може підтримати цей законопроект, навіть у першому читанні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Альона Іванівна Шкрум, фракція «Батьківщина».

ШКРУМ А.І. Дякую.

Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні українці! Насправді, я дуже рада, що ми нарешті повертаємося до важливої дискусії щодо реформи державного управління і публічної адміністрації як такої. Без цієї реформи, я про це казала, коли кілька років тому з цієї трибуни мала честь доповідати проект Закону України «Про державну службу» і казатиму зараз, не відбудеться жодних позитивних змін в країні, тому що не буде кому їх робити. На сьогодні ця система заскорузла, часто радянська, часто корумпована, часто дуже заполітизована, а найголовніше – на ручнику. Як би швидко ми не намагалися рухатися, як би не тиснули на газ, і як би про це не просили нас Президент Зеленський та уряд, якщо машина на ручнику, рухатися вона не буде. Тому нам сьогодні треба провести комплексний аудит, реформувати державне управління, державну службу. За якістю державних інституцій, дійсно, ми займаємо одне з останніх місць у світі – 110 позиція серед 140 країн світу. Безперечно, треба реформувати і рухатися до цієї реформи.

Чи допомагає в цьому законопроект № 1066? Колеги, у ньому містяться правильні положення, але він не системний і нам у цьому не допоможе.

З одного боку, я дуже вдячна колегам, що ми на засіданні комітету розглядали зауваження і наших європейських партнерів, і різноманітних фракцій, і дослухалися один до одного, знайшли компроміс і навіть можливість одразу внести поправки до тексту законопроекту.

З іншого боку, у нас на сьогодні є лист від програми *SIGMA* – це фактично Венеціанська комісія в державному управлінні в Європі, яка має велику вагу. У мене в руках лист від представництва ЄС з проханням і настійливою рекомендацією, дійсно, голосувати цей законопроект лише в першому читанні, а ні в якому разі не за основу та

в цілому. Оскільки одна з новел реформи державного управління, яку нам вдалося впровадити, — рухатися до відділення політики від державної служби і від бізнесу. На жаль, цей законопроект на сьогодні повертає державних службовців дещо в залежність від політиків, і це дуже небезпечна історія.

Тож, колеги, прошу підтримати цей законопроект лише в першому читанні з подальшим його доопрацюванням. Цілу армію державних службовців, а на сьогодні це 240 тисяч...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

ШКРУМ А.І. ...цілу армію державних служб, інспекцій, органів влади, 26 мільярдів гривень витрачається лише на оплату праці, 3 тисячі 200 державних підприємств, більшість з яких не працюють, нам доведеться реформувати системно, заслухавши стратегію уряду, як вони це робитимуть.

Ми готові підтримати законопроект лише в першому читанні. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

До слова запрошується Роман Михайлович Лозинський, фракція політичної партії «Голос».

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Шановні українці! Шановні колеги фракції більшості! Я вже звертався до колег з фракції «Слуга народу» на засіданні комітету і хотів би звернутися до вас у сесійному залі.

Ми всі поважаємо Каху Бендукідзе, який сказав, що всі реформи потрібно встигнути зробити в перші півроку, закласти всі фундаментальні, найважливіші каміння реформ.

Але, друзі, коли ми закладаємо цей фундамент з великою кількістю прогалин, з великою кількістю щілин, то рано чи пізно до них потрапить вода чи якийсь непотріб, і цей фундамент зруйнує.

Питання державної служби надзвичайно важливе. У нас була одна крайність, коли державні службовці — корупціонери чи інші недобросовісні службовці ховалися 22 місяці у відпустках чи перебували на лікарняних. І абсолютно неможливо було вплинути на те, щоб цю ситуацію змінити. Це була одна крайність, яку треба змінювати, у цьому ми, дійсно, ваші союзники. Проте у цьому законопроекті, у такому вигляді, як він був запропонований нам на засіданні комітету, є інша крайність, де чітко виписано, що керівник зможе звільнити свого підлеглого без комісії, висновків, і жодних аналізів. Тобто, якщо ти комусь не подобаєшся, нелояльне керівництво тебе звільнить.

Друзі, якщо в когось є ілюзії, що ми хочемо вставляти палиці в колеса, ні, ми підтримуємо вас, уряд, який ви сформували, щоб якомога швидше очистити всю державну службу від корупціонерів і людей, які саботували всі реформи. Але ми не можемо цим законопроектом зрізати абсолютно всіх свідомих професіоналів, які за останні п'ять років прийшли на державну службу, на ці, такі прості умови служити Україні. Прошу додати ще 1 хвилину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

ЛОЗИНСЬКИЙ Р.М. Тож, друзі, насамперед, дякую за те, що сьогодні ми не голосуємо цей законопроект за основу і в цілому. Це дуже важливо, оскільки його потрібно суттєво доопрацювати.

Прошу вас на засіданнях комітетів, якщо ви бачите висновки *SIGMA*, Європейської Ради, Ради Європейського Союзу, нам потрібно їх врахувати. Отже, друзі, працюємо, нам потрібна якісна державна служба, положення щодо якої, справді, дуже чітко виписані, адже це стосується 240 тисяч людей.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається Віктору Васильовичу Бондарю, депутатська група «За майбутнє».

БОНДАР В.В. Дякую.

Шановні колеги! Ми повністю підтримуємо цей законопроект, адже за останні роки реформи наробили багато біди в країні, зокрема

й реформа державної служби: по півроку, по вісім місяців призначали керівників підприємств, центральних органів влади тощо. Потім півроку вони робили біду, жирували, їх ніхто не міг звільнити, починалася процедура звільнення, суди, пересуди, чоловіки тікали в декретні відпустки і таке інше. Їх шукали півроку, рік, два, щоб звільнити з цієї державної служби.

Якщо ми хочемо навести порядок, діємо рішуче. Перестаємо заграватися, скасовуємо всі ці процедури, які понавигадували за останні роки, і наводимо порядок в державі. Я був міністром, знаю, що таке за ніч звільнити керівників підприємств, які прокралися, на ранок представити нову людину, щоб розпочати наводити порядок, а щодо крадія, передати матеріали до правоохоронних органів і примусити його або відсидіти, або повернути кошти тощо. А сьогодні ніхто не може нікого ні звільнити, ні призначити!

Тож підтримуймо цей законопроект, даємо можливість Президенту...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

БОНДАР В.В. ...швидко призначити керівників центральних, регіональних органів влади, районних адміністрацій, підприємств і за два-три місяці навести порядок у державі. На мій характер, це абсолютно можливо зробити і дуже швидко. Підтримуємо цей законопроект.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення питання завершено. Переходимо до голосування. Прошу народних депутатів зайняти робочі місця.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» (№ 1066).

Прошу народних депутатів підтримати та голосувати. «3а» - 273.

Рішення прийнято.

Проголосували за -273, проти -23, утрималися -38.

Проект закону прийнято в першому читанні за основу. Дякую.

Шановні колеги! Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України щодо перезавантаження влади» (№ 1066). Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 261.

Рішення прийнято.

Проголосували за -261, проти -39, утрималися -19. Дякую.

____

Переходимо до наступного питання. Шановні народні депутати, пропонується включити до порядку денного сьогоднішнього пленарного засідання та розглянути проект Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043). Ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного сьогоднішнього пленарного засідання законопроекту № 1043 (Шум у залі).

Ми включаємо до порядку денного (*Шум у залі*). Хвилина на обговорення. Увімкніть, будь ласка, мікрофон Ірини Володимирівни Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В., член Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Дякую. Шановні колеги! Безумовно, «Європейська солідарність» підтримує те, що Регламент Верховної Ради потребує комплексної реформи, це питання не однієї п'ятихвилинної розмови.

По-перше, зараз ми намагаємося грубо порушити Регламент, коли на вечірньому засіданні вносимо до порядку денного законопроект. По-друге, друзі, ми хочемо запропонувати завтра спокійно внести до порядку денного цей законопроект разом з іншим блоком питань щодо реформи парламенту, і обговорити.

Нагадую, що з-поміж не проголосованих вами обіцяних проектів постанов ϵ проекти щодо створення Тимчасової спеціальної комісії

з питань ветеранів, щодо направлення до Венеціанської комісії семи законопроектів Президента Зеленського на відповідність їх так само європейським нормам і стандартам. Це також стосується дуже важливих тем організації роботи парламенту. Ми пропонуємо їх спокійно обговорити, прочитати, щоб ваші депутати... До речі, народні депутати від «Слуги народу», прочитайте хоча б назву цього законопроекту. Знаєте як...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, по-перше, давайте не вводити людей в оману, ми не порушуємо Регламенту. По-друге, ϵ ще бажаючі виступити чи вносимо до порядку денного?

Ставиться на голосування пропозиція про включення до порядку денного сьогоднішнього пленарного засідання проекту Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043). Прошу народних депутатів підтримати та голосувати.

((3a)) - 239.

Рішення прийнято.

Проголосували за -239, проти -57, утрималися -33. Дякую.

Шановні народні депутати, ставиться на голосування пропозиція про розгляд та прийняття сьогодні рішення щодо проекту Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043). Прошу підтримати та голосувати.

<<3a>> -244.

Рішення прийнято.

Проголосували за -244, проти -61, утрималися -29. Дякую.

Шановні народні депутати, вам розданий проект Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури». Пропонується розглянути це питання за скороченою процедурою та визнати його таким, що потребує голосування щодо розгляду і прийняття рішення. Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 241.

Рішення прийнято.

Проголосували за -241, проти -47, утрималися -25. Дякую.

Слово для доповіді надається народному депутату України Павлу Валерійовичу Фролову. Павле Валерійовичу, прошу на трибуну.

ФРОЛОВ П.В. Шановні народні депутати! Шановна президіє! У пленарному режимі ми працюємо всього третій робочий день, і найпопулярнішим питанням в опонентів політичної партії «Слуга народу» є тема парламентських процедур, а точніше начебто їх недотримання в парламенті дев'ятого скликання.

Заперечуючи цю тезу, хочу нагадати, як у попередньому, восьмому, скликанні наші колеги зловживали парламентськими процедурами. Йдеться про «поправочный спам» — навмисне розбалансування редакції законопроекту шляхом вимоги поставити на підтвердження будь-якої врахованої комітетом поправки, а також можливість будь-якого депутата зареєструвати проект постанови щодо скасування рішення Верховної Ради про прийняття закону, яке забороняло Голові Верховної Ради підписувати цей акт до постановки на голосування такого проекту постанови. Це могло затягнути підписання прийнятого закону на кілька навіть місяців.

Щодо «поправочного спаму», хочу надати коротеньку довідку. У 2019 році два законопроєкти – про мову і Виборчий кодекс – розглядали: перший – два місяці, другий – 35 календарних днів. Усього було на це витрачено 24 пленарних дні, 35 пленарних засідань і 95 календарних днів. Якщо порахувати це в коштах для українців, то з бюджету було витрачено фактично 1,3 мільярда гривень ні про що. Це завдяки тому, що до законопроєкту про мову було подано 2 тисячі поправок і 4,5 тисячі поправок – до Виборчого кодексу.

А тепер скажу дуже коротко, що пропонується в цьому законопроекті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

ФРОЛОВ П.В. У цьому законопроекті пропонується переходити до обговорення як врахованих, так і відхилених комітетом поправок за процедурним рішенням Верховної Ради, тобто 150 голосами. Це перше.

Друге. Так само забороняти Голові Верховної Ради підписувати прийняті Верховною Радою акти теж за процедурним рішенням— 150 голосів народних депутатів.

I останнє. Шановні опоненти, скажіть, будь ласка, де знущання над парламентськими процедурами – де 1,3 мільярда гривень було витрачено на розгляд двох законопроектів чи те, що сьогодні у Верховній Раді ми працюємо, як кожен українець?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Для співдоповіді слово надається голові Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України Сергію Віталійовичу Кальченку.

КАЛЬЧЕНКО С.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановна президіє! Шановні народні депутати! Регламентний комітет на своєму засіданні 9 вересня розглянув законопроект № 1043, який був визначений Президентом як один із невідкладних і підготовлений для термінового розгляду на виконання доручення парламенту.

У проекті пропонується вдосконалити законодавчий процес шляхом внесення змін до статей 48, 49, 120, 121 Регламенту Верховної Ради України, передбачити, що певна кількість народних депутатів, Президент або уряд можуть внести проект постанови про скасування рішення парламенту про прийняття закону, постанови чи іншого акта в цілому.

Також під час розгляду законопроекту в другому читанні тільки за процедурним рішенням парламенту може бути проведено обговорення врахованої головним комітетом пропозиції, поправки з наступним голосуванням щодо її прийняття, включення в цілому чи частини.

У такому самому порядку може бути порушене питання про розгляд пропозицій, поправок до відповідного тексту статті законопроекту, прийнятого в першому читанні.

Слід сказати, що на певні неточності було звернено увагу у висновку Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради, які були враховані комітетом.

Зокрема, ми звернули увагу на редакційні неточності в законопроекті, а саме в підпункті 1 пункту 1 законопроекту зазначена цифра «4», а зміни стосуються статті 48, яка і вказана в порівняльній таблиці, це просто технічна помилка. А також на те, що формулювання «не менше, як одна третина від конституційного складу народних депутатів» не узгоджується з термінологією, яка виписана в Конституції, де зазначено — «не менш, як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України».

Тому комітет ухвалив рішення рекомендувати парламенту за результатами розгляду редакційних уточнень, запропонованих комітетом — цифру «4» замінити на цифру «48», словосполучення «не менше, як одна третина від конституційного складу народних депутатів» замінити «не менше, як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України», прийняти законопроект за основу та в цілому.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Сергію Віталійовичу.

Прошу записатися на виступи від фракцій і груп: два - за, два - проти.

Вадим Євгенович Івченко, фракція...

Сергій Власенко, фракція «Батьківщина».

ВЛАСЕНКО С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Є таке французьке слово «parler», що означає говорити, обговорювати. Саме від цього слова походить назва представницького законодавчого органу — парламенту. Тобто parler — говорити, обговорювати, обмінюватися думками, висловлювати політичні позиції, використовувати інші можливості щодо демонстрації своєї політичної позиції. Так працюють нормальні парламенти.

Історія знає парламенти, які працювали дуже швидко. Це «Верховный Совет СССР», який у 30-ті роки минулого століття дуже

швидко працював, Рейхстаг в Німеччині того самого часу також дуже швидко працював. До того ж, їм не треба було політичних обговорень, других читань. Їм треба було швидко тиснути на кнопку і приймати закони, які виросли потім, усі знаєте, у що.

Нормальний парламент — це процедура. Юриспруденція — це процедура, яка дає змогу висловити свою позицію депутату, політичній групі, політичній фракції і її захистити. Тому сьогодні, до речі, як на мене, це, знаєте, юридична «абракадабра»: зловживання депутатом своїм правом на участь у законодавчому процесі. Це юридичний набір слів, який не має жодного сенсу. Депутат відповідно до Конституції має право законодавчої ініціативи, виступу з трибуни, відстоювання своєї позиції, зокрема у формі внесення поправок.

Ви рекомендуєте повністю зупинити парламентаризм, зупинити друге читання — повністю зупинити роботу, дати можливість на засіданнях комітетів приймати рішення, які ніде, ніким не обговорювалися, окрім комітету. Це парламент? На жаль, ні.

Я дуже не хочу, щоб український парламент...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

ВЛАСЕНКО С.В. ...2019 року перетворився на «Верховный Совет СССР» 1933 року або на Рейхстаг того самого часу. Тож, насправді, коли виступав із своєю інавгураційною, вибачте за таке слово, промовою Перший заступник Голови Верховної Ради України, він закидав парламенту попереднього скликання, що ми не прислухаємося до висновків Головного науково-експертного управління Апарату Верховної Ради України.

Висновок ГНЕУ: «Повернути на доопрацювання». Пане Руслане, будьте послідовним (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слово для репліки надається Руслану Олексійовичу.

СТЕФАНЧУК Р.О. Дякую.

Вельмишановний пане Сергію, я маю право на репліку і хотів би відреагувати. У французькій мові, крім слова «parler» ϵ ще слово «travailler» — працювати. Думаю, нам дуже важливо працювати.

Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ольга Станіславівна Савченко, фракція політичної партії «Слуга народу».

САВЧЕНКО О.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Прошу передати слово Федору Веніславському.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Федір Володимирович Веніславський, фракція політичної партії «Слуга народу».

ВЕНІСЛАВСЬКИЙ Ф.В. Шановні колеги! Хочу звернути увагу на деякі маніпуляції, що лунають з цієї трибуни з приводу того, про що насправді йдеться в цьому законопроекті. Він спрямований саме на те, щоб не дати можливості окремим народним депутатам зловживати своїми повноваженнями (Шум у залі).

У праві є таке поняття, як «зловживання правом». Саме через зловживання правом Верховна Рада України часто блокує прийняття потрібних та ефективних законів. Ці зміни пропонуються саме для того, щоб один народний депутат не мігу поставити під сумнів результати голосування усього парламенту, вимагаючи скасування.

Нічого страшного, якщо 150 народних депутатів України підпишуться під тим, щоб скасувати рішення Верховної Ради. Це рішення буде поставлено на голосування.

До того ж... (Шум у залі). Шановні, розумію, що парламент — це говорити, але треба це робити конструктивно. І не треба вводити в оману народ України і наших виборців.

Тож для того, щоб парламент ефективно працював, і пропонуються ці зміни. Вони цілком нормальні, робочі, тому ϵ прохання їх підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ірина Степанівна Луценко.

Ірина Володимирівна Геращенко, фракція «Європейська солідарність».

ГЕРАЩЕНКО І.В. Друзі, як ви знаєте, п'ять років тому «зеленые человечки» захопили Крим, зараз «зеленые человечки» захоплюють український парламент і, насправді, повністю його перекреслюють (Шум у залі).

Вибачте, будь ласка, право і обов'язок... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ірино Володимирівно, вибачте, за всієї поваги, але, думаю, не варто порівнювати народних депутатів України з тим, що ми спостерігали у 2014 році. Таке порівняння неприпустимо в парламенті нашої держави! (Шум у залі).

Увімкніть, будь ласка, мікрофон (Шум у залі). Будь ласка, звісно, я надаю слово! (Шум у залі). За всієї поваги! Я надаю слово (Шум у залі). Шановні колеги, я надам слово, за всієї поваги, Ірині Володимирівні, але порівнювати народних депутатів... (Шум у залі). Яке переслідування? (Шум у залі).

Я надаю слово для виступу Ірині Володимирівні Геращенко.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Дві хвилини, будь ласка.

Шановні колеги, зараз у сесійній залі ми спостерігаємо, як парламент Верховної Ради незалежної України перетворюється на парламент АРК Крим, де ще навіть... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дайте, будь ласка, можливість завершити (*Шум у залі*).

ГЕРАЩЕНКО І.В. Прошу Голову Верховної Ради заспокоїти свій «югенд» і не давати права перекрикувати опозицію (Шум у залі). Друзі (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Шановні колеги! Зараз весь світ спостерігає, як опозицію спочатку відсадили на гальорку, потім зачиняють і перекрикують (Шум у залі). І навіть не прийнявши ще законопроекту з цинічною назвою про протидію зловживанням прав народних депутатів щодо законодавчої ініціатив, його вже виконують. Тому що зараз я маю таке саме право, як всі представники... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Не перебивайте (Шум у залі).

ГЕРАЩЕНКО І.В. ...я маю такі самі, як і у всіх інших 426 народних депутатів України, наділені своїми виборцями, повноваження і обов'язок на законодавчу ініціативу, альтернативний законопроект та поправку.

Друзі, насправді те, що зараз відбувається — знищення не просто опозиції, а й парламентаризму. Ми як друзі парламенту і народні депутати, які мають у цьому залі такі самі права, закликаємо вас цього не робити. Ще раз наголошуємо, що цей законопроект має навіть абсурдну назву, не кажучи про зміст. Дійсно, закон про Регламент треба змінювати. Але, що дуже важливо, потрібно, щоб Регламент відповідав... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

ГЕРАЩЕНКО І.В. ... щоб законопроект не змінювався від першого до другого читання, відповідав європейським нормам і стандартам, законам. Якщо ви хочете вдосконалити Регламент, то ключове, що треба зробити, — щоб перед другим читанням кожен законопроект проходив експертизу комітету з питань інтеграції на відповідність європейським стандартам. Це буде відповідність і Конституції, і закону України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Ірино Володимирівно. Регламент.

ГЕРАЩЕНКО І.В. А зараз ви перекреслюєте... (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, за всієї поваги до всіх народних депутатів України і до кожного особисто, хочу нагадати, що навіть коли ми з себе знімали недоторканність, говорили про те, що в нас є захищеність у залі Верховної Ради щодо своєї політичної позиції і дій. Однак ми говорили й про те, що в сесійному залі Верховної Ради України неприпустимі образи, як і в будь-якому іншому місці в нашій державі (Оплески).

Тож, якщо ми хочемо бути парламентом, який об'єднуватиме державу, давайте чемно ставитися до своїх колег, як тих, хто є більшістю, так і тих, хто займає іншу позицію. Думаю, це буде правильно.

Якщо ми сьогодні вже говоримо про європейські стандарти, то дуже багато народних депутатів парламенту минулого скликання пам'ятають, що ці пропозиції також дискутувалися під час місії Пета Кокса. Давайте будемо відвертими та не будемо перекручувати: коли зручно — у нас одна позиція, коли незручно — інша.

Пропоную повернутися до розгляду питання.

На трибуну запрошується Михайло Миколайович Папієв, «Опозиційна платформа – За життя».

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати! Шановні колеги! Шановні телеглядачі! Пропоную все-таки повернутися до суті цього законопроекту.

Я спеціально, коли йшов на трибуну, взяв Конституцію України. В цьому Основному Законі держави є декілька кваліфікаційних вимог щодо процедурних голосувань у Верховній Раді України. Це статті 83, 85, 87, 89 і 154, які в Основному Законі чітко і зрозуміло регламентують, що внесення змін до Конституції України можуть подавати у вигляді законопроєкту 150 народних депутатів України. Скликати позачергову сесію можуть 150 народних депутатів України. Голосувати про схвалення запиту до Президента України можуть 150 народних депутатів України. Тобто, усі ці голосування чітко визначені в Основному Законі – Конституції України.

Зараз ви зводите поправку до другого або до повторного першого, або до повторного другого читання до кваліфікаційної вимоги Конституції України. Так не робиться. Ви хоча б почитайте, який тут буде когнітивний дисонанс. У статті 120 Регламенту Верховної Ради України чітко і зрозуміло виписано, що за наполяганням ініціатора внесення поправки ця поправка ставиться на голосування. Замість цього ви вводите якогось колективного ініціатора у вигляді 150 народних депутатів України. Те, що ви зараз робите, не інакше як колективізація Верховної Ради України (Оплески). Ви фактично зводите нанівець роботу кожного народного депутата України, особливо мажоритарника, який обраний на виборах...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

ПАПІЄВ М.М. ...і є представником українського народу. Під час виборчого процесу кожен з них на своєму окрузі отримував від виборців наказ, і має його реалізувати. А зробити це можна тільки у вигляді внесення до законів поправок як суб'єкта права законодавчої ініціативи. Схаменіться, бо дійдете до того, що будете вносити зміни вже до таких недолугих законів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, обговорення питання завершено, переходимо до голосування.

Перепрошую, ще... Будь ласка.

БАТЕНКО Т.І., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 123, Львівська область, самовисуванець). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Шановні друзі! Хочу сказати від імені депутатської групи «За майбутнє». Якщо дозволите, 2 хвилини на правах фракції.

Насамперед, ми почали розгляд цього питання з порушенням Регламенту. Давайте пригадаємо, що в Регламенті чітко виписано, що питання вноситься до порядку денного сесії на одному засіданні, а розглядається і приймається щодо нього рішення на іншому. Ми сьогодні свідки порушення Регламенту. Давайте все-таки пам'ятати про те, що робота парламенту — це насамперед демократична процедура. Демократія — це процедура, а демократична процедура в парламенті — це дотримання норм Регламенту.

Хочу сказати, що емоції в парламенті — це абсолютно нормальна річ. Ми сюди прийшли ламати корупційну політичну систему. Друзі, хочу нагадати, як ламалася політична система в Радянському Союзі, і хто її ламав. Прямі включення з'їзду народних депутатів СРСР, виступи Сахарова, міжрегіональної депутатської групи, дискусія, альтернативна точка зору зламали корумповану політичну систему Радянського Союзу. Хочу сказати, що в цьому залі десятки депутатів, які знаходяться під санкціями Російської Федерації, включно з майже всією депутатської групою...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

БАТЕНКО Т.І. Я не хотів би, щоб ми в цьому парламенті повторювали фразу нашого недруга з Державної думи Російської Федерації відомого Дмитра Гризлова, який сказав що парламент — це не місце для дискусії. Альтернативній точці зору в парламенті бути!

Звертаюся з пропозицією до спікера парламенту, до членів усіх депутатських фракцій та груп створити робочу групу, яка розробила б зміни до основного кодексу парламенту...

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

БАТЕНКО Т.І. ...Верховної Ради України. І ми вийшли б у цей зал із напрацьованим документом, і зняли б усі дискусійні питання. Дякую (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, йдеться про те, щоб прийняти цей законопроект у першому читанні за основу. Створювати додаткові групи, думаю, нелогічно, тому що для цього ε комітети Верховної Ради України. Тож обговорення питання завершено, переходимо до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття у першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043). Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 234.

Рішення прийнято.

Проголосували за -234, проти -73, утрималися -27.

Проект закону прийнято в першому читанні за основу. Дякую.

Прошу показати по фракціях і групах.

«Слуга народу» — 232, «Опозиційна платформа — 3а життя» — 0, «Європейська солідарність» — 0, «Батьківщина» — 0, «За майбутнє» — 0, «Голос» — 0, позафракційні — 2.

Шановні колеги! Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до Регламенту Верховної Ради України щодо протидії зловживанням прав народних депутатів у ході законодавчої процедури» (№ 1043). Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 237.

Рішення прийнято.

Шановні колеги, нарешті ми дочекалися того часу, коли у Верховній Раді так уболівають за Регламент Верховної Ради України. Хотів би зацитувати частину четверту статті 51 глави 9 Регламенту «Якщо народний депутат виголошує образливі слова на адресу іншого народного депутата або депутатської фракції (депутатської групи), головуючий на пленарному засіданні попереджає цього народного депутата про неприпустимість таких висловлювань або припиняє його виступ». Якщо ми дуже вболіваємо за Регламент, давайте всі жити за його нормами (Оплески).

Вітаю, у нас залишилося останнє питання порядку денного. На ваш розгляд пропонується проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії» (№ 1084). Пропонується розглянути його за скороченою процедурою. Прошу підтримати та голосувати.

((3a)) - 265.

Рішення прийнято.

Проголосували за -265, проти -3, утрималися -48.

Переходимо до розгляду питання по суті.

До доповіді запрошується народний депутат України Роксолана Андріївна Підласа (Оплески).

ПІДЛАСА Р.А. Шановні колеги! Головним завданням законопроекту № 1084 ϵ підвищення захисту українців від іонізуючого випромінювання під час професійної діяльності та медичних обстежень.

Пропонуємо кілька основних блоків.

Насамперед жорсткіше регулювання у сфері видобування та переробки урану. У цьому законопроекті ми вводимо ліцензування на видобування уранових руд.

Шахтарі в урановидобувній шахті можуть отримувати дозу опромінення радіацією порядком вище, ніж персонал атомної електростанції. Запровадження ліцензування Держатомрегулювання дасть змогу захистити цих людей, адже вимагатиме від роботодавця жорстко контролювати максимальну дозу опромінення і надавати людям засоби індивідуального захисту, проводити регулярний медичний огляд тощо.

Пропонуємо запровадити радіаційний захист стажерів та студентів на тому самому рівні, що й персоналу. Прийняття законопроекту змусить заклади освіти здійснювати контроль індивідуальних доз опромінення стажерів та студентів та оптимізувати їхній захист. На сьогодні це питання не врегульовано, тому створює величезні ризики для здоров'я тих, хто навчається чи проходить стажування.

Нарешті ми пропонуємо заборонити імпорт, виробництво і використання медичного обладнання, яке має завеликі ризики опромінення. Йдеться насамперед про рентгенівські апарати, у яких неможливо чітко визначити і автоматично контролювати дозу опромінення.

Головний принцип Міжнародного агентства з ядерної енергії – користі від опромінення має бути більше, ніж шкоди. Це зовсім не про наші рентгенапарати. За офіційними даними, в Україні використовуються апарати, яким по 30-60 років і дози опромінення від яких у сто разів перевищують дози опромінення від цифрових рентгенівських апаратів.

Хочу зауважити, що мова не йде про закриття рентгенівських кабінетів. Рентгенівські апарати, що були введені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте, будь ласка, можливість завершити.

ПІДЛАСА Р.А. ...в експлуатацію, можна буде використовувати, а нові мають відповідати жорстким вимогам, які пропонуються в законопроекті № 1084.

Ще раз наголошую, законопроект № 1084 — це проект про захист людей та здоров'я нації.

Прошу підтримати.

Слово для співдоповіді надається голові Комітету з питань енергетики та житлово-комунальний послуг Андрію Михайловичу Герусу.

ШИПАЙЛО О.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановна президіє! Шановні колеги! Комітет на своєму засіданні розглянув проект Закону «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії» (№ 1084), у якому пропонується імплементувати вимоги Директиви Ради 2013/59/Євратом. Зокрема, пропонується доповнити статтю 17 Закону України «Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання» вимогами безпеки, яким має відповідати сучасне медичне радіологічне обладнання. Також пропонується доповнити положенням щодо ліцензування видобування уранової руди.

Під час обговорення законопроекту на засіданні комітету Міністерством охорони здоров'я України були внесені редакційні поправки, а саме: в абзаці 2 підпункту 2 пункту 3, розділу І після слів «ефективна доза» додати слово «професійного» і далі за текстом. Дане доповнення є суттєвим, адже ефективна доза опромінення для стажерів і студентів, які під час стажування та навчання працюють із джерелами іонізуючого випромінювання, має становити 2 мілізіверта в рік і має враховувати тільки професійне опромінення. Такий підхід забезпечить розмежування ефективної дози професійного опромінення від ефективної дози опромінення в процесі життєдіяльності людини.

Враховуючи зазначене, комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект за основу та в цілому як закон з урахуванням редакційної поправки, яку я зачитаю для стенограми: «В абзаці 2 підпункту 2 пункту 3 розділу І після слів «ефективна доза» додати слово «професійного» і далі за текстом».

Прошу підтримати з урахуванням зазначеної поправки. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на виступи від фракцій та груп: два — за, два — проти.

Максим Євгенович Дирдін, фракція політичної партії «Слуга народу».

ДИРДІН М.Є., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Прошу передати слово Андрію Жупанину.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Андрій Жупанин, фракція «Слуга народу». Прошу до виступу.

ЖУПАНИН А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Шановні колеги! Законодавство України у сфері використання ядерної енергії в цілому відповідає вимогам Директиви Ради 2013/59/Євратом, проте існують деякі розбіжності в застосуванні окремих термінів та в окремих напрямах державного регулювання у сфері використання ядерної енергії, що потребує приведення у відповідність до положень директиви.

Законопроект актуальний і його прийняття забезпечить як усунення розбіжностей між нормами європейського та українського законодавства, так і встановлення єдиних норм безпеки для захисту здоров'я населення та осіб, які перебувають під професійним медичним опроміненням, підвищенню ефективності забезпечення радіаційної безпеки та радіаційного захисту під час застосування ядерної енергії у різних сферах економіки та безпеки життєдіяльності людини.

Підтверджую, що це питання розглядалося на засіданні комітету і редакційні поправки представників Міністерства охорони здоров'я були враховані. Також законопроект був підтриманий ДП «НАЕК «Енергоатом», тож прохання підтримати його та проголосувати.

Дякую.

Ірина Степанівна Луценко, фракція політичної партії «Європейська солідарність».

ЛУЦЕНКО І.С., член Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Європейська солідарність»). Пане Голово! Шановні колеги! Фракція «Європейська солідарність» із задоволенням констатує, що законопроєкт № 1084 був підготовлений і доопрацьований у восьмому скликанні депутатами «Блоку Петра Порошенка», зокрема нашим колегою Домбровським і депутатом від «Народного фронту» Михайлом Бондарем. Тоді це був законопроєкт № 5550-д, а зараз він також є в порядку денному як перехідний законопроєкт № 0912.

Цей законопроект спрямований на уніфікацію норм безпеки і підвищення рівня захисту українських громадян від загроз, які виникають під час іонізованого випромінювання.

До того ж, про що сказали колеги із фракції «Слуга народу», у законопроекті і тоді, і зараз, тому що він повністю відтворений, як був у восьмому скликанні, надається зобов'язання Кабінету Міністрів України розробити і затвердити план заходів щодо зниження рівня опромінення населення та вдосконалення державного регулювання у сфері видобутку та переробки радіаційно небезпечних уранових руд.

Підтверджую це і повторюю: дано завдання розробити і затвердити план заходів щодо захисту населення України.

Звертаю увагу шановних народних депутатів, що, дійсно, епоха брехні завершилася. Адже точне відтворення, як сказала наша колега Ірина Геращенко, «зелений» ксерокс, який спрацював сьогодні, і десятки інших законопроектів, які були підготовлені і напрацьовані депутатами коаліції «Блоку Петра Порошенка» і «Народного фронту», сьогодні перенесені в цей парламент. Це говорить про те, що високий рівень довіри монобільшості до депутатів «Європейської солідарності» — нашої політичної сили...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дайте можливість завершити.

ЛУЦЕНКО І.С. ...та не менш високу оцінку попередніх напрацювань фракції «Європейська солідарність».

Звичайно, ми будемо підтримувати цей законопроект (Оплески).

ГОЛОВУЮЧИЙ. До слова запрошується Дмитро Валерійович Лубінець, депутатська група «За майбутнє».

ЛУБІНЕЦЬ Д.В., голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій у Донецькій, Луганській областях та Автономної Республіки Крим, міста Севастополя, національних меншин і міжнаціональних відносин (одномандатний виборчий округ № 60, Донецька область, самовисуванець). Добрий вечір, шановні колеги! Дійсно, це хороший законопроект, ми турбуємося про націю, усе добре. Проте у мене одне просте запитання: чому в такому чудовому законопроекті виписали — введення додаткової ліцензії на видобування урану в Україні?

Хочу повідомити авторам законопроекту, що на сьогодні така ліцензія, про яку виписано у статті 16 Кодексу України про надра, видається Державною службовою геології та надр України. А ви поряд з цим у цьому законопроекті вводите додаткову видачу ліцензії, право на яку отримає компанія, яка прийде в Україну, від Державної інспекції ядерного регулювання України.

Знаєте, таке враження, що просто в чергу шикуються якісь інвестори, які хочуть зайти на територію України, вкладати, а це величезні кошти, і робити Україну незалежною від ядерного палива.

Можу зазначити, що за такими нормами турбування про населення, ви все-таки, на жаль, одну напряму корупційну норму виписали.

Сьогодні ми розглядали дуже багато законопроектів. Щодо *ProZorro*, зрозуміло, прийняття його вигідно *ProZorro*, щодо напівпровідникових виробів — вигідне для виробників напівпровідників. Скажіть, будь ласка, чий лобістській проект ми розглядаємо зараз? Кому вигідно? Щоб сюди не зайшли інвестори, за логікою дерегуляції, про яку всі говорять, ми голосуємо за відміну ліцензій, а в цьому законопроекті ми вводимо додаткову ліценцію для державної інспекції.

Прошу не підтримувати цей законопроект. Дякую.

Шановні колеги, обговорення питання завершено. Прошу займати робочі місця, переходимо до голосування.

Ставиться на голосування пропозиція про прийняття в першому читанні за основу проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії» (№ 1084). Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 293.

Рішення прийнято.

Проголосували за -293, проти -3, утрималися -14.

Проект закону прийнято в першому читанні за основу.

Шановні колеги! Відповідно до частини другої статті 116 Регламенту Верховної Ради України ставиться на голосування пропозиція про скорочення наполовину строків підготовки до другого читання проекту Закону «Про внесення змін до деяких законів України у сфері використання ядерної енергії» (№ 1084). Прошу підтримати та голосувати.

(3a) - 264.

Рішення прийнято.

Проголосували за -264, проти -1, утрималися -40.

Шановні народні депутати! Вітаю, ми вичерпали порядок денний сьогоднішнього засідання.

Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошується закритим.

Завтра о 10 годині ми продовжимо роботу. Гарного вечора. До побачення.